

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců JUDr. Daniela Spratka, Ph.D., a JUDr. Zory Šmolkové, ve věci

žalobkyně:

A. M.

zastoupené advokátem Mgr. Petrem Václavkem,
sídlem Opletalova 25, 110 00 Praha 1

proti

žalované:

Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců
sídlem Náměstí Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalované č. j. MV-199876-4/SO-2021 ze dne 11. 1. 2022, ve
povolení k trvalému pobytu,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované č. j. MV-199876-4/SO-2021 ze dne 11. 1. 2022 se **zrušuje** a věc se **vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je **povinna** zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 11 228 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta Mgr. Petra Václavka, advokáta sídlem Opletalova 25, 110 00 Praha 1.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou ze dne 10. 2. 2022 domáhala zrušení rozhodnutí žalované č. j. MV-199876-4/SO-2021 ze dne 11. 1. 2022. Uvedeným rozhodnutím bylo zamítnuto odvolání žalobkyně a potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra č. j. OAM-8789-30/TP-2020 ze dne 19. 10. 2021. Prvostupňovým rozhodnutím byla dle § 75 odst. 1 písm. f) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „CizZ“), zamítnuta žádost žalobkyně o vydání povolení k trvalému pobytu, podaná dle § 68 citovaného zákona. Správní orgány dospěly k závěru, že žalobkyně nepředložila dostačující doklady o zajištění prostředků k jejímu trvalému pobytu na území ČR.
2. Žalobkyně v žalobě uvedla, že správní orgány nesprávně posoudily čestné prohlášení pana V. o pravidelném příjmu žalobkyně jako nedostačující. Právní jednání se musí posuzovat podle svého obsahu a z prohlášení pana V. plyne, že mezi ní a panem V. byla uzavřena smlouva zaopatřovacího typu; jeho prohlášení odpovídá zákonné definici smlouvy o důchodu dle § 2701 občanského zákoníku. Přijetím plnění ze strany žalobkyně se stala smlouva ve smyslu § 1744 občanského zákoníku perfektní.
3. Žalobkyně dále namítala, že napadené rozhodnutí je formalistické a nezohledňuje smysl ustanovení § 71 CizZ, jímž je to, aby se žadatel nestal do budoucna přítěží sociálního systému státu. V případě žalobkyně jsou její příjmy zajištěny jejími rodinnými příslušníky. Žalobkyně brojila i proti závěru žalované, že doklad o zajištění prostředků do 31. 5. 2022 nelze považovat za dostatečný, neboť povolení k trvalému pobytu je vydáváno na časově neomezenou dobu. Žalobkyně namítla, že není jasné, jaké časové období pro zajištění příjmů v předstihu považují správní orgány za dostatečné. Pokud v projednávaném případě považovaly doklad za nedostatečný, měly ji vyzvat k doložení dokladu, který by mohl být akceptován jako dostatečný. Absence této výzvy je v rozporu s ustanovením § 45 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů. Správní orgán mohl vyslechnout žalobkyni anebo pana V. ohledně vyplácení důchodu po 1. 6. 2022.
4. Konečně žalobkyně namítla i nesprávné posouzení nepřiměřenosti zásahu do jejího rodinného a soukromého života v důsledku napadeného rozhodnutí. V návaznosti na kritéria vyslovená v rozsudku velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 18. 10. 2006 ve věci Üner proti Nizozemsku (stížnost č. 46410/99) uvedla, že žalovaná provedla test přiměřenosti zásahu nedostatečně, když ani neidentifikoval ohrožený veřejný zájem, který by mohl být poměřován s újmou žalobkyně. Poukázala na hrozbu narušení funkčního celku její rodiny v důsledku napadeného rozhodnutí.
5. Žalovaná ve svém vyjádření k žalobě ze dne 20. 4. 2022 navrhla zamítnutí žaloby. Odkázala na obsah napadeného rozhodnutí a spisový materiál. Uvedla, že ze spisu vyplývá, že žalobkyně byla v řízení opakovaně vyzývána k doložení svých příjmů a v této věci byla i náležitě poučena. Písemnosti, které žalobkyně předložila, však neprokazovaly její příjmy ve smyslu § 71 odst. 1 CizZ. Pokud se týče smlouvy o důchodu mezi žalobkyní a panem V. (jejím zetěm), pak tato byla uzavřena jen do 31. 5. 2022, a proto nebyla dostačující k prokázání pravidelnosti a dostatečnosti jejího příjmu na území ČR v řízení o povolení k trvalému pobytu, které se neuděluje na časově omezenou dobu. Navíc nebylo v řízení ani

prokázáno, že by bylo podle této smlouvy plněno. Žalobkyni bylo na základě výzev správního orgánu známo, jaké skutečnosti má prokazovat. Skutečnost, že smlouva byla uzavřena na dobu určitou do 31. 5. 2022 nelze považovat za vadu žádosti, a nebylo proto důvod postupovat dle § 45 odst. 2 správního řádu. Otázku přiměřenosti rozhodnutí vzhledem k osobním a rodinným poměrům žalobkyně považuje žalovaná za řádně vypořádanou v napadeném rozhodnutí.

6. Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Ve věci rozhodl soud bez jednání v souladu s § 51 s. ř. s.
7. Ze správních spisů soud zjistil, že žalobkyně je kazašská státní příslušnice a dne 16. 7. 2020 podala Ministerstvu vnitra žádost o povolení k trvalému pobytu na území ČR. K žádosti připojila mj. čestné prohlášení R. V., že poskytuje žalobkyni, která je matkou jeho družky, zdarma ubytování. Výzvami ze dne 20. 7. 2020 a ze dne 25. 1. 2020 byla žalobkyně vyzvána k odstranění vad žádosti, mj. předložením dokladů o zajištění prostředků k trvalému pobytu na území; ve výzvách byly uvedeny typy dokladů potřebné k prokázání příjmů ze závislé činnosti či z podnikání. Žalobkyně doložila čestné prohlášení ze dne 11. 5. 2020 podepsané R. V., v němž uvádí, že své tchýni, tj. žalobkyni, zasílá měsíčně částku 12 000 Kč a zamýšlí tak činit i do budoucna; dále připojila výpis z bankovního účtu, zachycující uvedené transakce. Výzvou k odstranění vad žádosti ze dne 12. 3. 2021 byla žalobkyně mj. vyzvána k předložení dokladů o zajištění prostředků k trvalému pobytu na území; kromě formulářových údajů týkajících se příjmů ze závislé činnosti a z podnikání (které byly již v předchozích výzvách) bylo ve výzvě uvedeno, že čestné prohlášení pana V. nemůže být použito jako důkaz, neboť nesplňuje podmínky § 53 odst. 5 správního řádu. Z detailu bankovních transakcí neplyne závazek pana V. hradit uvedené částky i do budoucna. Žalobkyně byla vyzvána k předložení dokladů, z nichž by byla prokazatelná výše příjmu, jeho stálost a pravidelnost. Žalobkyně následně dne 3. 6. 2021 předložila smlouvu o důchodu ze dne 28. 5. 2021, uzavřenou mezi ní a R. V., v níž se tento zavázal poskytovat jí měsíčně 9 000 Kč do 31. 5. 2022. Předložila dále dohodu s R. V. o bezplatném užívání nemovitosti (bytové jednotky) ze dne 28. 5. 2021 a platební výměr na daň z příjmů fyzických osob za kalendářní rok 2020, kde základ daně činil 144 000 Kč. V podání ze dne 3. 6. 2022 žalobkyně výslovně požádala, aby jí správní orgán informoval, pokud by doklady nepostačovaly, aby mohla předložit případné další. V podáních ze dne 21. 7. 2021 a 18. 8. 2021 opětovně žádala, aby byla správním orgánem vyrozuměna, pokud by považoval doklady za nedostačující. Žalobkyně byla vyzvána k seznámení se s podklady rozhodnutí, což prostřednictvím právního zástupce učinila. Rozhodnutím Ministerstva vnitra č. j. OAM-08789-30/TP-2020 ze dne 19. 10. 2021 byla žádost žalobkyně zamítnuta. Ministerstvo uvedlo, že zatímco na daňovém přiznání za rok 2020 je částka 144 000 Kč, souhrn částek vyplacených podle bankovního výpisu R. V. žalobkyni v uvedeném roce činil částku 168 000 Kč. Správní orgán proto neakceptoval žádnou částku (!) s odůvodněním, že by jinak připustil, že žalobkyně disponuje částkami skrytými před finančním úřadem. Konstatoval pochybnost, že výše uvedené úkony jsou činěny pouze formálně za účelem získání pobytového oprávnění. Protože nebylo doloženo, že by bylo plněno podle smlouvy o důchodu ze dne 28. 5. 2021, nepovažoval správní orgán ani tuto smlouvu za důkaz prokazující příjem žalobkyně. Uzavřel, že žalobkyně neprokázala měsíční příjem v minimální výši 3 860 Kč. K žádosti o vstřícnost správní orgán uvedl, že správní řád nestanoví, že by správní úřad měl povinnost

sdělit informace, které brání vyhovění žádosti. Účastníci řízení se dostávalo poučení o vadách žádosti opakovaně. Pokud by byl požadavek žadatelky akceptován, byla by jí ve srovnání s jinými žadateli poskytnuta neoprávněná výhoda. Pokud se týče námitek ohledně zásahu do soukromého a rodinného života, poukázal správní orgán na to, že dle judikatury se na hodnocení tohoto zásahu v řízeních o neudělení pobytu nekladou tak vysoké nároky, jako v řízeních o jeho zrušení či o správním vyhoštění, a dále uvedl, že žadatelka si může upravit svůj pobyt v ČR, kde má rodinné příslušníky, jiným pobytovým oprávněním. Proti prvostupňovému rozhodnutí podala žalobkyně dne 21. 10. 2021 odvolání. K němu dodala čestné prohlášení R. V., že roku 2020 omylem vyplatil žalobkyni o 24 000 Kč navíc, které mu v hotovosti vrátila. Napadeným rozhodnutím žalované ze dne 11. 1. 2022 bylo prvostupňové rozhodnutí potvrzeno. Komise uvedla, že prostředky vyplacené žalobkyni panem V. roku 2020 nelze vzít v úvahu, neboť nebyl prokázán právní titul, a proto bylo nadbytečné zabývat se tím, zda platební výměr za rok

2020 odpovídal vyplaceným částkám. Ke smlouvě o důchodu žalovaná uvedla, že žadatelka neprokázala, že by jí bylo podle uvedené smlouvy plněno a že příjmy podle této smlouvy vykázala daňové správě. Neprokázala také příjem po 31. 5. 2022. Povolení k trvalému pobytu není vydáváno na časově omezenou dobu, a proto doklad o zajištění prostředků do 31. 5. 2022 nelze považovat za dostačující. Ve věci by bylo třeba prokázat, že je v možnostech pana V. dlouhodobě poskytovat finanční zaopatření žadatelce. K zásahu do soukromého a rodinného života žalovaná konstatovala zjištění, že žalobkyně žije v ČR od roku 2007, má zde dceru s manželem, vnouče a sestru, a dále uvedla, že žalobkyně nekonkretizovala vážné následky, jaké pro ni napadené rozhodnutí bude mít.

8. Podstatou sporu mezi stranami soudního řízení je otázka prokazování stálosti a pravidelnosti příjmů žalobkyně, které by jí zajistily prostředky k trvalému pobytu na území ČR.
9. Podle § 70 odst. 2 písm. d) a f) CizZ je cizinec povinen k žádosti o povolení k trvalému pobytu předložit doklad o zajištění prostředků k trvalému pobytu na území a doklad o zajištění ubytování na území ČR. Dle § 71 odst. 1 CizZ se za doklad o zajištění prostředků k trvalému pobytu na území považuje doklad prokazující, že příjem cizince je pravidelný a úhrnný měsíční příjem cizince a společně s ním posuzovaných osob pobývajících na území [§ 42c odst. 3 písm. c)] nebude nižší než součet částek životních minim cizince a s ním společně posuzovaných osob a nejvyšší částky normativních nákladů na bydlení stanovených pro účely příspěvku na bydlení zvláštním právním předpisem nebo částky, kterou cizinec prokáže jako částku skutečných odůvodněných nákladů vynakládaných na bydlení své a společně posuzovaných osob. (...) Za příjem podle věty první se považuje příjem započitatelný podle zákona o životním a existenčním minimu, s výjimkou jednorázového příjmu, přídatku na dítě, podpory v nezaměstnanosti, podpory při rekvalifikaci a dávek v systému pomoci v hmotné nouzi; pro účely výpočtu příjmu se § 8 odst. 2 až 4 zákona o životním a existenčním minimu nepoužije. Příjem cizince lze prokázat zejména potvrzením zaměstnavatele o výši průměrného čistého měsíčního výdělku, jde-li o příjmy ze závislé činnosti, nebo rozhodnutím o stanovení daně z příjmů fyzických osob, jde-li o příjmy ze samostatné činnosti za poslední zdaňovací období.
10. Žalobkyně předně brojila proti závěru správních orgánů, že čestné prohlášení pana V. bylo pro prokázání pravidelného příjmu žalobce nedostačující. Právní jednání se musí posuzovat podle svého obsahu a z prohlášení pana V. plyne, že mezi ní a panem V. byla uzavřena smlouva zaopatřovacího typu. S uvedeným názorem žalobkyně se soud neztotožňuje.

V prohlášení je uvedeno, že vystavitel prohlášení zasílá žalobkyni měsíčně peněžní částku a zamýšlí tak činit i do budoucna. Z uvedeného však neplyne obligační nárok žalobkyně na uvedenou částku do budoucna. Na druhou stranu však soud musí odmítnout závěry správních orgánů, že toto čestné prohlášení je nepřípustné pro rozpor s ustanovením § 53 odst. 5 správního řádu. Uvedené ustanovení totiž dopadá jen na situace, kdy zákon vyžaduje určitý konkrétní listinný doklad, a pak stanoví podmínky jeho nahrazení čestným prohlášením. V projednávané věci se však o takový případ nejednalo. Čestné prohlášení by teoreticky mohlo prokazovat ústní smlouvu o důchodu, avšak v projednávané věci obsah tohoto prohlášení nebyl dostatečný k prokázání takovéto smlouvy. Soud rovněž má zato, že správní orgány měly k danému prohlášení přihlédnout v tom smyslu, že prokazuje dlouhodobější zaopatřování žalobkyně ze strany jejího zetě. A ve světle této skutečnosti měly hodnotit i návazné důkazy a činit další procesní kroky, o nichž bude pojednáno níže.

11. Žalobkyně dále brojila i proti závěru žalované, že doklad o zajištění prostředků do 31. 5. 2022 nelze považovat za dostatečný, neboť povolení k trvalému pobytu je vydáváno na časově neomezenou dobu. Žalobkyně namítla, že není jasné, jaké časové období pro zajištění příjmů v předstihu považují správní orgány za dostatečné. Pokud v projednávaném případě považovaly doklad za nedostatečný, měly ji vyzvat k doložení dokladu, který by mohl být akceptován jako

dostatečný. Vyhodnocení smlouvy o důchodu ze strany žalované pokládá soud za nedostatečné. Z jedné strany je pravdou, že trvalý pobyt je udělován na dobu neurčitou, z druhé strany je zřejmé, že není v silách žadatelů předkládat doklady, které by prokazovaly jejich hmotné zajištění nadosmrti. Ostatně i v případech podobných, že žadatelé dokládají svůj pracovní poměr, není vyžadováno, aby byl na dobu neurčitou. V napadeném rozhodnutí tak absentují úvahy, o tom, jaké období by dle názoru žalovaného mělo být smlouvou o důchodu pokryto, a proč. Zde je třeba poukázat na to, že bylo prokázáno, že žalobkyně byla zaopatřována svým zetěm již před uzavřením této smlouvy, a nebylo objasněno, co smluvní strany hodlaly činit po 1. 6. 2022. V této věci soud přitaká žalobkyni v tom, že žalovaná ji měla poučit o tom, že předložené doklady považuje za nedostatečné, a sdělit, jaké doklady je třeba předložit. Soud kategoricky odmítá obhajobu žalované, že žalobkyni opakovaně poučila. Ano, žalobkyni poučila sice opakovaně, ale vždy nedostatečně. Převážnou část poučení tvořil formulářový text, týkající se příjmů, které v případě žalobkyně vůbec nebyly relevantní (závislá činnost a podnikání). Není pravdou, že by žalobkyni byla poučením o potřebných dokladech poskytnuta neoprávněná výhoda; naopak, z formulářové výzvy je patrné, jak podrobné poučení je poskytováno žadatelům zajištěným příjmy ze závislé činnosti či z podnikání, a proto bylo třeba v obdobném rozsahu poučit žalobkyni ohledně příjmů ze zaopatřovacích právních vztahů, aby nebyla na svých právech v porovnání s jinými účastníky krácena. Protože se takového poučení žalobkyni nedostalo, správní úřady postupovaly v rozporu s požadavkem předvídatelnosti a s principy dobré správy a veřejné správy jako služby (srov. v obdobné situaci rozsudek Městského soudu v Praze č. j. 11 A 196/2012-62 ze dne 2. 5. 2014).

12. Za dané situace považuje soud za předčasné zabývat se dopadem napadeného rozhodnutí na soukromý a rodinný život žalobkyně, neboť není jisto, zda bude třeba uvedený korektiv ve věci vůbec aplikovat.
13. Soud proto napadené rozhodnutí dle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. zrušil. Zároveň věc vrátil žalované k dalšímu řízení, ve kterém bude žalovaná vázána právním názorem vysloveným

v tomto rozhodnutí (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Poučí tedy žalobkyni o tom, jak má doložit své zajištění ze zaopatření, z něhož je živa, a případně objasní, na jak dlouhou dobu dopředu je třeba toto zaopatření prokázat, a proč.

14. Protože v řízení byla plně procesně úspěšná žalobkyně, vzniklo jí v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení, k jejichž náhradě soud žalovanou zavázal. Náklady řízení žalobkyně představují zaplacený soudní poplatek za podání žaloby ve výši 3 000 Kč, dále odměna za zastoupení advokátem podle vyhlášky č. 117/1996 Sb. ve výši 3 100 Kč podle § 7 bod 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., a to za dva úkony právní služby, příprava převzetí zastoupení a sepsí žaloby podle § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky, dvakrát režijní paušál ve výši 300 Kč za každý z těchto úkonů právní služby podle § 13 odst. 3 vyhlášky. Celkem tedy 11 228 Kč. Soud zavázal žalovanou k jejich zaplacení žalobkyni, a to k rukám jejího zástupce podle § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), ve spojení s ustanovením § 64 s. ř. s.
15. Vzhledem k odlišné úpravě s. ř. s. a o. s. ř. týkající se nabytí právní moci rozhodnutí, uložil soud žalovanému povinnost zaplatit náhradu nákladů řízení ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Ostrava 12. září 2023

Mgr. Jiří Gottwald
předseda senátu